

**MILBIK JÓZSEF****Pusztá mulatság**

A hatalmas, kesely mén tájtékos teste kis megtorpanást követően keményen rugaszkodik neki az utolsó akadálnak, amit szintén hibátlanul vesz, lendületre kap, nagyokat fújtatva, szitidőn belül vágta célba. A versenybíróság elnöke gépiesen gratulál, kihirdeti a délelőtti eredményeit, jó étvágyat, az ebéd-időre kellemes kikapcsolódást kíván, csengőt ráz: giling-galang. A hangszóró éleket kattan, mint valami rekedt torok, recseg-ropog: jó ebédhez zenél nótát. A szárazra perzselődött, poros fűről feltápáskodik a tiritarka sokaság, s bolyongni indul. Erre-arra ögyeleg: falni-hörpíteni, árnyékba húzódni, vásárbáméskodásra, úgy szétnézelődni. A nap kíméletlenül tűz, a moccsatlan levegő forrón vibrál, mohón terpeszkedik az alföldi nyár, ember, állat, növény tikkadva piheg, enyhet vár...

Az üst alatt zsarátnok hunyorog, már csak épp-épp bugygyan-rottyan a kész birkapörkölt, a katlan vaslábai előtt éhesek sora kígyózik hosszan. Mindenki a szájíze szerinti legfinomabbját kéri: „Drága, nekem jó vegyesen adja, húsosából, csontosából, kevés innal, belsőséggel. Persze zaftot bőven, pár szelet kenyeret, korsó hideg sört.”. És a „drága” öblös meritőkanállal pontosan így rendezi ovális műanyag tányérkába, tálcára teszi, dob hozzá egyenes ágú villát s recés élű kést műanyagból. Ugyan kérem, modern, higiénikus, „jurópajúniós” világot élünk: használat után eldobható, nincs itt idő mosogatni, mint rég, amikor kopott porcelán ibrikben ócska, tompa fényű „aloménium ekcájggal” szolgáltak fel. Hogy szemétkupac tornyosul, hogy mennyivel több-kevesebb a herpeszes? – ki számolja? Senki, legfeljebb e biznisz érdekeltjei! Ja, több-e a szájfájós? Miért, evőeszköz dolga? ma kisüsti alig, „jégermájszter” rengeteg fogy, no, ennyi! Pardon, valami icikepicike oka lehet még: igaz, keveset mond, viszont, amióta nem

csupán elvi lehetőség a szólásszabadság, boldog-boldogtalan szószátyár kéretlen-felelőtlen folyton fecseg-locsog. Persze, ebbe nem az ajkak cserepesednek, sebesednek, hanem a beszélőizmok fáradnak bele... és a hallgatóság – talán-talán...

Az öreg, pásztorosan öltözött parasztember az asztalhoz bandukol, tekintetét le nem venné a tűzpiros ételről, a melegen gőzölgő „bürgültöt” nézi, szájában összefut a nyál. Lepakol, félrecsapja nemezkalapját, kézfejevel homloka izzadtságát törli, a másikkal szemét dörzsöli, bátran nyel a vastag habú, gyöngyöző sörből, apró böffetés közben kurtán szól: „Együnk”.

Kenyerét kettészakítja, foszlós béliből darabot tép, a gyengén csípős zaftba mártja-tocsogtatja, bekapja. Cuppogtat, csámcsog, hosszú bajszán csurog a színes zsír: „Ej, de ízlik!” Veszi a kést-villát, nekifog. Darabka májjal kezdi: „Hú, mi fííinom falatka, a rézangyalát!” Aztán a húsosához lát, de jaj, már az első mozzanatnál, reccs - a kés nyeklik-nyaklik, a villa rogygyan, szálakra tör. Dühösen horkant:

– Jóságú istenit a nájlón világnak! Nízd mán, komám, miféle gyenge, semmi kis vackok ezek!

A másik öreg, pásztorosan öltözött parasztember tányérjából komótosan emeli fejét, kalapkarimája alól sandít, foghegyről böki oda:

– Hadd el, cimbora, vagy a bírka vót vín!

– Megtörtínhet.

– Kírjél másik villát!

– Ííín, osztán szígyen szemre az is így vígezze? Aligha, inkább előrántom a bugylibicskám!...

A nép, akár valami önszerveződő nyáj terelődik az aklok s istállók közti szűk úton a végtelen, fakó sárgára tikkadt, szikfoltos pusztába. Tova, egész távoli vizek rózsaszín páráiban pala-azúros hegyek derengenek. A róna szélén gémeskút, hajdan ide hajtották delelni a kolompos gulyát. Tetején, a kazalnyi fészek peremén, a vakító kék ég alatt kontúrosan fekete-

fehér tollú, piros csőrű, pufók gólyafiókák szökellnek fel-alá, szárnyaikkal erősen suhogtatnak – repülni készülnek, vándor-útra kelni.

Egy pantallós férfi kilép a kószalók közül. Rövid ujjú, kopott gallérú fehér inge pocakig gombolva. A kút kerített kávjába mászik, rudat ragad, keményen lelódítja. A favödör a mélyben élesen csapódik a széticsobbanó, barna víztükrön, sebtében megtelik, az eres-izmos kezek rúdnak feszülnek, hamar felmozgatják. Bár nincs szomjas csorda, ménes, se nyáj, mégis a vályúba önti: a víz ide-oda csapódva messze loccsan szárazrozsdás falán, ezerágú szökőkútként vékony sugarakban spriccel lyukacsos alján. Kezdi előlről újra, újra. Mind csak jönnek, gyűlnek köré. Csendben figyelik, biztatják, jobb fogásokra oktatják, versenyre hívják. Már négy-öt férfi gyürkőzik neki, kézből kézbe kapják-veszik a rudat. Percek múltán tizenöt-husz meri a vizet lázasan, végül sor áll, öltre mennek, vitáznak: „Maga, született városi vigéc, hún tanulta vóna, ín falun nőtem, eleget húztam...”, „Én is...”, „Én is...”. Izzik a lég, parázs a hangulat, tetőre hág. Váratlan valaki a vödörbe iszik, a vizet egekig dicséri. Utána ez is, az is, mind kiált: „Adjanak, adjanak!”, s nyakalná az „igazit”, a nem klóros ízű, csapból folyót. Más rögtön üvegbe tölti, visz haza az otthon lévőkhöz. Aztán ez, az, végül összesük flakont tart, alig győzik húzni, a vályúba nem is jut... Ekkor affektáló-sopánkodó asszonyhang sajdul: „Héé, jó ez a víz egyáltalán?”

Erre érkezik oda a két öreg, pásztorosan öltözött parasztember. A kés-villatördelő a kútba néz-mutat:

– Mán, hogyné vóna! Lássa, naccsága, a bika is megil benne, ugyan vidám...

Sunnyog, oszlik a vidéki gyökerére imént oly büszke, urbanizált, lényegében sehova se tartozó, örökre tényleges fogódzó nélkül maradt, divatszerek fújdogálta tömeg. Finnyásan fanyalog, köpköd-krárog, néma, szégyenszem kullogtában lopva maga mellé csurgatja a családnak szánt, őseréjű vásárfiát...

A jóllakott, hőségától aléló tiritarka sokaság lassanként visszatelepszik a szárazra perzselődött fűre. Mézeskalács huszárt, nyalókát, popcorn, hideg Coca-Colát vesz a fehérfelsős mozgóbüfésektől: nassol. A cimbalom húrjairól porba pereg az utolsó taktus, a hegedű tust húz, a hangszóró felvisít, üresen pattog, rákezd a Radetzky-mars, recseg-ropog. A versenybíró-ság elnöke csengőt ráz: giling-galang, gépies üdvözlettel megnyitja a délutáni versenyt, kéri az első ugratót. Hívó szavára a gyakorlótérről szilajt nyerít, könnyedén a rajtvonalhoz poroszkál egy fiatal, fényes szőrű, almásderes kanca.

### **Naiv utazó**

Mint egy gyerek,  
Kihajol a szűk ablakon:  
Hosszan méléáz  
Szabadon szökkenő őzet  
S vékony vágányt  
Kényszer-követő vonatot.

### **Disszonáns öröm**

Kinézel az ablakon,  
És látsz egy ágas-bogas fát.  
Girbe-görbe gallyára  
Víg madárka száll, s énekel.

Hallod-e azt az éneket,  
Érted-e azt az éneket  
Ablakon át?  
S ha kinyitnád?